

Пролетарі всіх країн, єднайтеся!

ЗА НАУКОВІ КАДРИ

ОРГАН ПАРТКОМУ, РЕКТОРАТУ, ПРОФКОМІВ ТА КОМІТЕТУ ЛКСМУ ОДЕСЬКОГО ОРДЕНА
ТРУДОВОГО ЧЕРВОНОГО ПРАПОРА ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА.

Видається з 1933 р.

№ 14 (1787).

13 КВІТНЯ 1990 РОКУ.

Ціна 2 коп.

Сьогодні на всіх курсах фізфаку—активний навчальний ритм. Студенти спановують майбутню спеціальність не тільки на лекціях, але й в сучасних лабораторіях. На знімку: Світлана Пощенко і Наталя Аляб'єва (IV курс) вивчають структуру лазерного випромінювання з допомогою фотоплівки; лабораторний експеримент на інтерферометрі; лекція з теорії надпровідності.

Фото В. ПАЩУКА.

Часів сполучна пов'язь

В університеті відбулись установчі збори Одеського фізичного товариства — регіональної організації Українського фізичного товариства (УФТ). Представники вузів та науково-дослідних інститутів обрали координаційну раду: головою товариства учасники зборів обрали проректора ОДУ професора М. П. Коваленка.

Наш кореспондент звернувся до члена бюро координаційної ради УФТ професора ОДУ В. М. Адамяна з проханням розповісти читачам газети про мету й завдання нового товариства творчих працівників у галузі фізики.

Головне, сказав В. М. Адамян, — це сприяти створенню щонайсприятливіших умов для творчої реалізації дослідників-фізиків. Сюди входять і питання інформування про значні події в галузі фізичної науки, про конференції, з'їзди, семінари тощо — видавання інформаційного бюлетеня; і захист соціальних та професійних інтересів фізиків; і зв'язок із зарубіжними фізичними

товариствами. Ясна річ, до завдань організації входить і всебічний розвиток фізичної науки, зміцнення взаємозв'язку фундаментальної і прикладної фізики з іншими галузями знань та виробництвом.

По суті, мовить далі професор В. М. Адамян, товариство створюється для захисту наших корпоративних інтересів. Разом з тим, хто, як не ми самі, зміг би, скажімо, «підтримувати моральні й етичні принципи і традиції фізиків», що зазначено в статуті УФТ? Крім того, товариство не є закритою системою, з ним можуть асоціюватися як колективні члени, наприклад, організації вчителів й інженерів-фізиків...

Фізичне товариство — це саме та організація, яка зможе проводити незалежні громадські експертизи (як-от, екологічні) тих чи інших проектів, сприяти розвитку фізичної освіти, яка помітно деградує. При товаристві можуть створюватися науково-дослідницькі групи, молодіжні центри, що працюють на госпрозра-

хунку, виробничі дільниці для випуску устаткування й приладів, у тім числі й для середніх шкіл.

Атмосфера високого творчого спілкування, взаємної відповідності дослідників — у цьому спадкоємність традицій, продовження справи наших попередників — фізико-хімічних, фізико-математичних та інших вчених товариств, які ще в минулому столітті працювали на славу Одеси і всієї Росії...

Саме так, і з професором В. М. Адамяном не можна не погодитись.

Нова неформальна організація одеських фізиків — оце і є «часів сполучна пов'язь». Професор Ю. І. Таубман, який недавно пішов із життя, захоплено пропагував ідею створення в Одесі Музею науки, де б експонувались матеріали про Одеський відділок Імператорського Російського технічного товариства (1886), Товариства природознавців при Новоросійському універ-

Борис ПАСТЕРНАК

ОДЕССА

Земля смотрела имениницей
И все ждала неделю эту,
Когда к ней избавитель кинется
Под сумерки или к рассвету.

Приблй рычал свою невяжицу
У каменистого отвеса,
Как вдруг все слышат, сверху падитися:
«Одесса занята, Одесса».

По улицам, давя не езже ным,
Несется русский гул веселья.
Сапер занялся обезвреженьем
Подъездов и домов от тола.

Идет пехота, входит конница,
Гремят тачанки и телеги,
В беседах время к ночи клонится,
И нет конца им на ночлеге.

А рядом в яме череп скалится,
Раскинулся пустырь безмерный.
Здесь дикаря гуляла падида,
Прошелся человек пещерный.

Пустыми черепа глазами
Глядят головки иммортелей
И населяют воздух лицами,
Расстреляанными в том апреле.

Зло будет отмычено, наказано,
А родственникам жертв и вдовам
Мы горе облегчатъ обяваны
Еще какам-то новым словом.

Влияемся им всем русским геллем,
Что мученигам и героям
Победы одухотворением
Мы вечный памятник построим.
1944 г.

теті (1870), історико-філологічного товариства при Новоросійському університеті (1883), про інші наукові товариства міста і їх видатних представників.

Це ж бо й був цвіт нації, інтелектуальний олімп, де формувались не лише науковці, а й соціально-політичні концепції. Тут вчені неминуче визначали своє ставлення до суспільного буття. Ось чому свого часу представників цих «неформальних» організацій всі до одного ввели у «поскрипцій і списки».

Сь чому відродження вчених товариств Одеси є кроком вперед, подією, якщо хочете, неперебутнього історичного значення.

О. ГУБАР.

У ПАРТКОМІ ОДУ

11 квітня відбулося чергове засідання парткому, на якому розглянуто поточні питання діяльності парторганізації університету.

З викладом завдань парторганізації у зв'язку з рі-

шеннями Березневого (1990 року), пленумів ЦК КПРС і ЦК Компартії України, а також з підбиванням коротких підсумків звітно-виборчої кампанії в цехових партійних організаціях виступив секретар парткому В. В. Анищук.

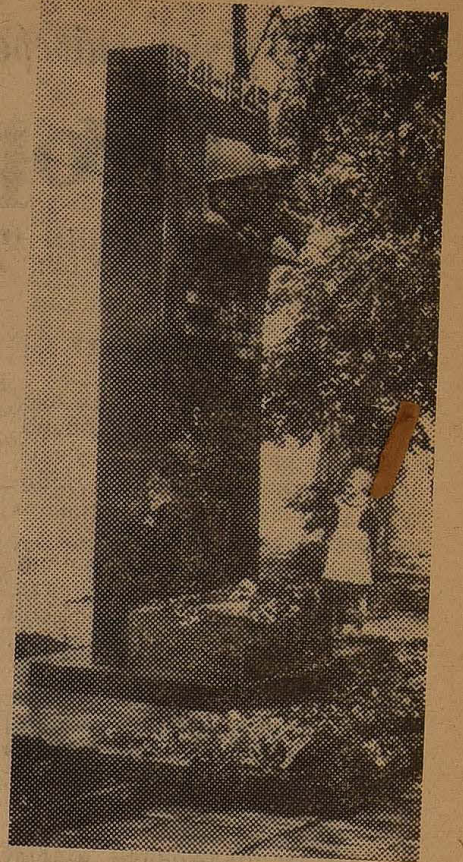
Розглянуто також план роботи парткому на II квартал 1990 року (інформація В. В. Глєбєва).

Редактор газети «За наукові кадри» М. Т. Щербань поділився міркуваннями про участь газети у освітленні заходів, що проводяться в рамках святкування 125-річчя університету.

Члени парткому об'єднані з постановою бюро Центрального райкому Компартії України від 2 березня 1990 року, де сказано:

«Погоднитися з пропозицією парткому, ректорату і громадських організацій Одеського державного університету про перейменування газети «За наукові кадри».

Затвердити назву багатотиражної газети ОДУ «Одес-

Сторінки історії

ДО СТВОРЕННЯ ОДЕСЬКОГО (НОВОРОСІЙСЬКОГО) УНІВЕРСИТЕТУ: 1917—1920 р.р.

[Продовження.
Початок в «ЗНКУ» у №12. 13].

РКВУЗ виправив помилку Щепкіна, який, як уже розповідалось, своїм наказом у квітні 1919 року звільнив з роботи в університеті стільки професорів і доцентів, що це загрожувало зривом весняного семестру. Частина викладачів, серед них і професор К. П. Серапін та інші звільнені з роботи викладачі, мала бажання працювати в радянському вузі. Не маючи відповідної їм заміни, РКВУЗ поновив на роботі в університеті всіх професорів і доцентів, яких звільнив Щепкін.

За розпорядженням відділу вузів Наркомосу УРСР, до вироблення нових програм і планів курсова система у вузах скасовувалася. Послідовність навчання зберігалася тільки для практичних занять. Не

ли здійснювати предметні й міжфакультетські комісії, створені з викладачів, асистентів і студентів, які з кожного окремого предмету мали розподілити між наявними викладацькими силами весь студентський контингент і всі навчально-допоміжні установи (служби), а також аудиторії, лабораторії, інвентар.

За постановою РКВУЗу, 20 червня 1919 року всі слухачі Вищих жіночих медичних курсів переводилися на відповідні факультети університету. В університеті ж такі відкриваються п'ятий за рахунком факультет — міжнародний, бо досі було лише 4 факультети: медичний, фізико-математичний, юридичний та історико-філологічний. П'ятий факультет складався зі слухачів Міжнародного інституту. Тоді ж таки в університеті відкривалося ще два факультети: економічний і тех-

нічний. Важливою основою реформи вищої школи була демократизація складу студентів. Першим кроком у цьому напрямку був декрет «Про правила прийому до вищих учбових закладів РРФСР», виданий 2 серпня 1919 року. Відкидалися всі формальні перепони до вступу у вищу школу, широко розчинялися двері туди для трудящих мас. Щоб дати змогу вчитись у вузах дітям трудового народу, від вступників не вимагали документів про середню освіту і складання екзаменів. Вузи приймали слухачів обох статей на рівних правах. Для дітей робітників і селян призналося державне матеріальне забезпечення. Плата за навчання скасовувалась.

Щоб полегшити доступ в університет широким пролетарським масам, РКВУЗ м. Одеси взявся до організації так званого нульового семестру — для підготовки трудящих до вступу на перші семестри всіх факультетів. Підготовчий літній семестр поділявся на три цикли-відділи: гуманітарний, природничо-історичний і математично-технічний.

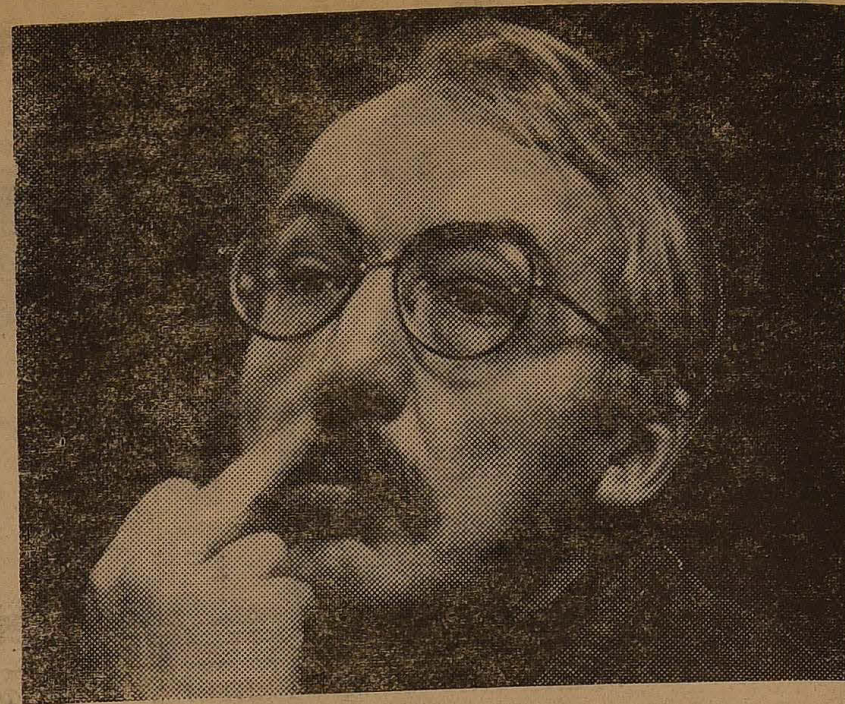
На гуманітарному циклі вивчали суспільствознавство, економіку, філософію й природничі науки, готуючись до вступу на юридичний, філологічний, філософський, економічний та інші відділи. Природничо-історичний цикл готував до навчання на медичному, природничому й ветеринарному факультетах. Механіко-математичний цикл готував слухачів до вступу на фізико-математичний і технічний факультети.

Заняття проходили ввечері по 4 години. Викладали кількома мовами: російською, українською, іншими «за спрощенням і якомога науковішим методом на основі найширшого співробітництва зі слухачами, щоб пробудити в них найбільшу активність у навчанні».

Для зацікавлення й залучення до університету пролетарських мас 21 червня 1919 року на засіданні завідуючих музеями було вирішено відкрити до вільного відвідування трудящих зоологічний, зоотомічний, геологічний, палеонтологічний і мінералогічний музеї, ботанічний кабінет і сад. Пояснення в музеях давали Ю. А. Гапонов, О. Р. Грендель, Д. К. Третяков та інші. Крім того, для попереднього висвітлення дисциплін, що викладалися в університеті, було організовано публічні лекції. Наприклад, В. Ф. Лазурський прочитав лекцію «Думки Л. Толстого про народну освіту». Як випливає з тез лекції, лектор висвітлював, «які думки Толстого можна використати в сучасний момент для підвищення рівня освіти народних мас». Л. Гросман запропонував теми: «Письменники-декабристи» і «Достоевський як творець соціального роману в Росії», В. Воронін — «Про походження епідемій та боротьба з ними».

РКВУЗ розгорнув широку роботу серед трудящих для залучення їх на підготовчий семестр. У спеціально випущеній з цього приводу листівці вказувалося, що настав час, коли наукою і знаннями озброюватимуться насамперед трудящі.

**І. КАЛМАКАН,
доцент кафедри
історії СРСР.**

В інтерв'ю з журналістом Людмилою Фоїною автор «Пушкинського дома», письменник Андрій Битов, зокрема, сказав: «Я не верю, що одно покоління може виразити друге. У молодих інше начало, иной нолик. В чем-то они лучше, в чем-то хуже нас, не без потерь нами недотраченных ценностей. И они протестуют против наших установок, наших кумиров, для них протестуют против наших установок, начали нового отсчета. Мы все хотим восстановить, реставрировать уже обрушившееся строение, а они могут что-то начать. И, что очень важно, начать честно...».

Фото С. ВОЛОДИНА.

НАУКОВІ ЧИТАННЯ ПАМ'ЯТІ В. М. ІСТРИНА

11—12 квітня в університеті проходили обласні наукові читання, присвячені 125-річчю з дня народження відомого радянського філолога Василя Михайловича Істріна (1865—1937).

Долю вченого, його наукову творчість висвітлює у своїй доповіді доцент кафедри російської літератури В. Ф. Шишов. Ціле десятиріччя (1897—1907) В. М. Істріна віддав Новоросійському (Одеському) університетові, де він займав посади екстраординарного й ординарного професора кафедри нової російської літератури. Це були роки напруженої праці, що дали вченому й педагогу заслужений успіх: у 1907 році його обрали дійсним членом Академії наук.

Спектр наукових інтересів В. М. Істріна дуже широкий — літературознавство, палеографія, текстологія, видавання й наукове коментування па-

м'яток давньоросійської писемності (вчений був головою історико-філологічного товариства при Новоросійському університеті).

Про роботу В. М. Істріна в Новоросійському університеті мовилося також у доповіді А. К. Смольської, де, зокрема, згадано, що вчений опублікував в Одесі і кілька пам'яток стародавньоросійської писемності.

Змістовні доповіді й повідомлення, пов'язані з тематикою, якою цікавився В. М. Істріна, зробили С. П. Ільєв, Ю. О. Карпенко, Ф. П. Сергєєв, Д. С. Іщенко, А. О. Слюсар, В. І. Силантьєва, Є. М. Черноіваненко та інші.

В роботі конференції взяли участь дослідники-філологи з Москви, Ленінграда, Києва, Талліна, Риги, Ставрополя та інших міст.

Ю. ВІНОГРАДОВ.

Кого захищає студпрофком?

Все частіше можна почути від студентів скарги на діяльність студентського профкомом. А дехто взагалі ставить питання руба: а чи потрібен студентський профком, яка від нього нам користь?

Наш позаштатний кореспондент зібрав з цього приводу деякі думки студентів. Ось вони.

Про те, як і чим може допомогти студентам профком, розповідають студенти III курсу мехмату Руслан Ніколаєнко, Володимир Шинкаренко, Юрій Нечаєв. На їхню думку, профком займається лише розподілом путівок. Взявми, якщо пощастить, можна поїхати в Дорохове чи в Карпати. Що ж до всього іншого, чим займається профком, то краще спитати тих, хто живе в гуртожитку.

Світлана Омельчук, теж третьокурсниця мехмату, живе в гуртожитку № 7. Порядки там відомі. Як капало зі стелі, так і капав (добре, що дощів зараз нема!), зате коменданта нового поставили. І ніхто, навіть послаючись на Конституцію СРСР, де кожному гарантовано право на житло, не може сказати, що ж входити у поняття «житло».

Розповісти про все це, Світлана додає:

— Восени минулого року наш курс працював у селі Троїцькому Білявського району на колгоспному консервному заводі, але грошей за роботу ніхто не одержав і досі. До кого студенти мають звертатися в цій ситуації і що може для них зробити профком?

Отже, є адреса: профком. І навіть точніше: його соціально-побутова комісія, вже сама назва якої навіює певні надії.

Голова цієї комісії, третьокурсник історичного факульте-

ту Анатолій Мисечко цих надій не поділяє.

— Вважаю, що всі студентські клопоти й непорозуміння виникають через погану роботу профкомів. Якби вони вчасно зверталися з тих чи інших питань до профкомів, то конфліктів було б утричі менше. Моя компетенція — розподіл путівок, розгляд питань про надання премій і матеріальної допомоги. Але я не працюю з конкретними людьми. Кого профком визначає за потрібне ввести до списків на пільги, тих і забезпечуємо, заохочуємо, преміюємо.

Отже, знову мусимо повертатися до того, з чого починали, шукаючи відповіді на запитання, чим займається студентський профком. Але спершу розберемося з путівками. Четвертокурсниця філфаку Світлана Удовенко хотіла торік поїхати на зимові канікули в Карпати. Подала до профкому відповідну заяву, пройшла розгляд своєї кандидатури на гідність такого блага. Нарешті, настав час викупувати путівку, і тут:

— Просто перед нашими очима призначені для нас путівки віддали спорткомітетові!

Отак «захищаються» на ділі права студентів. Звичайно, має рацію Світлана, коли сердито вимагає:

— Видали путівки на наш факультет — нічого їх відбирати!

Чогось істотнішого про роботу профкомом, та ще й в якомусь іншому плані, ніхто із співрозмовників сказати не міг. Думки про діяльність цього виборного органу в студентів ОДУ різні, але багато в чому й однакові. В цілому всі сходяться на тому, що профком не захищає студентів так, як мав би це робити.

В. АСТАХОВА.

ІНФОРМАЦІЯ

На вимогу комуністів, пленуми Одеського міськкому і Центрального райкому партії ухвалили рішення провести звітно-виборчі партійні конференції восени — після XXVIII з'їзду КПРС і XXVIII з'їзду Компартії України. У зв'язку з цим звітно-виборча партійна конференція університету відбудеться у жовтні 1990 року.

25 квітня о 15 годині у великому актовому залі відбудуться загальноуніверситетські партійні збори з порядком денним:

1. Обговорення програмних документів до XXVIII з'їзду КПРС і XXVIII з'їзду Компартії України.

Інформація секретаря парткому В. В. Анищука.

2. Висування кандидатів у делегати XXVIII з'їзду КПРС і XXVIII з'їзду Компартії України.

3. Вибори делегатів на обласну звітно-виборчу партійну конференцію.

Рєєстрація комуністів — з 14 години.

ПАРТКОМ.

обов'язковою була вона й для складання екзаменів.

РКВУЗ, розуміючи вагу послідовності й спадкоємності у навчанні, не поділяв точки зору Наркомосу, і вирішив вважати послідовність за бажане явище, а на медичному й технічному факультетах — за обов'язкове. Факультетам при цьому пропонувалося розробити порядок вивчення того чи іншого курсу і складання екзаменів. Крім того, кожен студент, за винятком студентів медичного й технічного факультетів, міг розробити сам для себе порядок послідовності і вивчення і складання іспитів з предметів і подати його адміністрації факультету за два тижні до початку екзаменів.

Скасовувались курси богослов'я і церковного права. Необов'язковими було проголошено лекції з історії римського права й адміністративно-поліцейського права. На історико-філологічному факультеті вводився спецкурс «Історія України», викладав його в університеті Є. П. Трифільєв. Скасовувалися також державні екзаменні й екзаменаційні комісії для їх проведення. Щоб мати довідку про закінчення вузу (їх видавали факультети), треба було тільки скласти екзамен з предметів, що викладалися на тому чи іншому факультеті. Система балів скасовувалась. Про складені предмети ставилася тільки позначка «зараховано». Всі вільні слухачі порівнювалися в правах до справжніх студентів.

В 1919 році Одеса мала 5 вузів: університет, Вищі жіночі курси, Вищий міжнародний, Політехнічний і Сільськогосподарський інститут. Щоб вести єдину систему в усіх вузах і сконцентрувати справу вищої освіти, заохочувати сили й кошти і рівномірніше використовувати всі заклади, їх приміщення, персонал тощо, РКВУЗ Одеси, керуючись вказівками Наркомосу УРСР, вирішив об'єднати всі вузи в один багат факультетний університет. Це злиття мало бути органічним, таким, що глибоко поєднувало б як однорідні факультети, так і ті, що лише частково збігалися за своїми програмами. На за-

дум РКВУЗу, це об'єднання мав бути куди переводилися слухачі економічного і технічного факультетів Політехнічного інституту. А на фізико-математичному факультеті було створено четвертий відділ — хіміко-фармацевтичний (досі на факультеті було три відділи — фізичний, математичний і природничий). Усі викладачі й слухачі реорганізованих вузів переходили в університет на відповідні факультети і підрозділи. Учбово-допоміжні установи залишалися тимчасово в колишніх своїх приміщеннях, а згодом їх передбачалося сконцентрувати в якомусь одному місці.

У перші пожиттєві роки ще не було досить кадрів для виконання гуманітарних факультетів ворожої пролетарської реакційно-буржуазної ідеології та покладення в основу викладання принципів марксизму. Тому навчальний процес на цих факультетах мало в чому змінився. Заняття йшли за колишніми планами й програмами, в історичних курсах поширювались ідеалістичні погляди на історію людського суспільства, а вивчення матеріалістичної філософії просто ігнорувалося.

Щоб перебудувати навчальну й наукову роботу гуманітарних факультетів згідно з вимогами життя, розпорядженням Наркомосу юридичний та історико-філологічний факультети в 1919 році було закрито, а замість них впроваджувався суспільно-гуманітарний факультет із сімома відділами. Протягом двох з половиною семестрів, програми яких передбачалися спільними для всіх відділів, тут мали викладати як обов'язкові такі предмети: політична економія, загальне вчення про право і державу, історія первісної культури, логіка, методологія суспільних наук, основи соціології, загальне мовознавство, еволюція літературних форм, історія економічного побуту і курс з історії культури або мистецтва, основи біології та антропології, основи історико-економічних вчень соціалізму, Радянська Конституція.

Після підготовчих загальних семестрів слухачі переходили

ГОТОВИМСЯ К СЪЕЗДУ

ЗАЯВЛЕНИЕ

ПАРТКОМ ИНФОРМИРУЕТ

7 апреля в Одесском госуниверситете завершили отчетно-выборные партийные собрания. Секретарями партийных бюро избраны:

- Химический ф-т — доц. Стельмах И. Б.
- Биологический ф-т — ст. преподаватель Запороженко А. В.
- Физический ф-т — принято решение избрать новый состав партийного бюро после XXVIII съезда КПСС.
- Юридический ф-т — асс. Туляков В. А.
- Механико-математический ф-т — ст. преп. Дрик Н. Г.
- УЭМ — инженер-технолог Серов М. Е.
- Кафедра психолого-педагогических дисциплин — асс. Вовкова Е. Е.
- Военная кафедра — ст. преп. Горшков В. А.
- АХЧ — нач. отдела Деменчук П. Г.
- Ректорат — нач. отдела Седлецкий А. Л.
- Кафедра политэкономии — асс. Крыжановский С. В.

РЕКОМЕНДОВАНЫ КАНДИДАТАМИ В ДЕЛЕГАТЫ XXVIII СЪЕЗДА КПСС

АДАМЯН Вадим Мовсесович, рекомендован партийной организацией физического факультета, доктор физико-математических наук, профессор, заведующий кафедрой методов математической физики ОГУ.

ЗЕЛИНСКИЙ Игорь Петрович, рекомендован партийными организациями; геофака, истфака, химфака, деканата по РИУ, кафедры политической истории, УЭМ, кафедры психолого-педагогических дисциплин, АХЧ, кафедры политэкономии, доктор геолого-мин. наук, профессор, заведующий кафедрой. Ректор Одесского госуниверситета. Депутат Верховного Совета СССР.

КАРАКАШ Илья Иванович, рекомендован партийной организацией юридического факультета, кандидат юридических наук, доцент кафедры трудового, сельскохозяйственного и природоохранного права. Депутат Центрального районного Совета народных депутатов.

ПОПОВА Ирина Марковна, рекомендована партийной организацией кафедры философии гуманитарных факультетов.

КАНДИДАТЫ В ДЕЛЕГАТЫ XXVIII СЪЕЗДА КОММУНИСТИЧЕСКОЙ ПАРТИИ УКРАИНЫ

АНИЩУК Владимир Васильевич
Рекомендован партийными организациями кафедры теории социализма и политич. социологии, УЭМ, каф. политэкономии, доктор исторических наук, профессор, секретарь парткома ОГУ.

БАГРИЙ-ШАХМАТОВ Леонид Васильевич
Рекомендован парт. организ. юридического факультета, доктор юридических наук, профессор, заведующий кафедрой уголовного права, процесса и криминалистики

БУДИАНСКИЙ Николай Федорович
Рекомендован партийной организацией кафедры психологии и педагогики, кандидат психологических наук, и. о. доцента кафедры психологии.

ВАСИЛЬЕВ Анатолий Семенович
Рекомендован партийной организацией юридического факультета, доктор юридических наук, декан юридического факультета.

ГРЕБЕНКИН Валерий Николаевич
Рекомендован партийной организацией УНПЦ. Директор УНПЦ.

ЖАВОРЮК Анатолий Андреевич
Рекомендован партийной организацией филологического и исторического факультетов, кандидат филологических наук, доцент кафедры теории и методики преподавания литературы.

ЗАПОРОЖЧЕНКО Александр Викторович
Рекомендован партийной организацией биологического факультета, старший преподаватель кафедры биохимии.

КАЛУСТЬЯН Леон Хачикович
Рекомендован партийной организацией геолого-географического ф-та, кафедры политической истории, доцент кафедры экономической географии, председатель проф-

доктор философских наук, профессор кафедры философии гуманитарных факультетов ОГУ.

ТАРАНЕНКО Валерий Дмитриевич, рекомендован партийной организацией биологического факультета, доктор биологических наук, профессор, заведующий кафедрой физиологии человека и животных. Декан биологического факультета.

ФАЩЕНКО Василий Васильевич, рекомендован партийной организацией филологического факультета, доктор филологических наук, профессор, заведующий кафедрой истории украинской литературы.

ЧЕСНОКОВ Михаил Николаевич, рекомендован партийной организацией ректората, доктор физико-математических наук, профессор, заведующий кафедрой общей физики ОГУ. Проректор по научной работе.

ШЕЛЕСТ Дмитрий Сергеевич, рекомендован партийной организацией кафедры, доктор исторических наук, профессор, заведующий кафедрой теории социализма и политической социологии.

кома ОГУ.

КОВАЛЕНКО Николай Павлович
Рекомендован партийной организацией физического ф-та, доктор физико-математических наук, профессор, проректор, и. о. ректора.

КОВАЛЬ Игорь Николаевич
Рекомендован партийной организацией кафедры политэкономии, кандидат исторических наук, доцент, заместитель секретаря парткома по идеологии.

КРУГЛОВ Виктор Евгеньевич
Рекомендован партийной организацией механико-математического факультета, кандидат физико-математических наук, доцент, декан мехмата ОГУ.

МУРЗАНОВСКИЙ Геннадий Модестович
Рекомендован партийной организацией исторического ф-та, студент IV курса исторического факультета ОГУ

САМОЙЛОВ Федор Александрович
Рекомендован партийной организацией исторического ф-та, кандидат исторических наук, доцент, зав. кафедрой истории СССР ОГУ.

ФАЩЕНКО Василий Васильевич
Рекомендован партийной организацией химического факультета, доктор филологических наук, профессор, зав. кафедрой советской литературы.

ФЕДЧУК Александр Петрович
Рекомендован партийной организацией деканата по РИУ, АХЧ, кандидат физико-математических наук, доцент кафедры экспериментальной физики.

ЩЕРБАНЬ Николай Трофимович
Рекомендован партийной организацией ректората, редактор университетской газеты «ЗНК».

Мы, коммунисты различных подразделений Одесского госуниверситета, обращаемся к партийному комитету университета и к первичным партийным организациям нашего города со следующим заявлением.

Необходимо повсеместно провести общие партийные собрания, на которых обсудить платформу ЦК КПСС и проект Устава КПСС, а также Демократическую платформу, опубликованную в газете «Правда» от 03.03.1990 г.

Предварительные обсуждения этих документов, проведенные в цеховых партийных организациях, и постановления, принятые по результатам этих обсуждений, свидетельствуют о неудовлетворенности коммунистов предлагаемыми мерами «обновления» партии, их озабоченности тем, что положения и формулировки, предложенные ЦК КПСС, не направлены на коренное преобразование КПСС: декларируется авангардная роль КПСС, сохраняется принцип демокра-

тического централизма, многоступенчатая система выборов, вертикальная структура (райкомы, горкомы и т. д.).

Мы считаем также, что проведение отчетно-выборной кампании в данный момент является несвоевременным, ибо все силы и внимание сейчас целесообразно сосредоточить на том, чтобы добиваться и осуществить подлинно демократические выборы на XXVIII съезд КПСС и КПУ.

Выборы должны быть прямыми, равными, альтернативными, по платформам, при тайном голосовании по партийным округам, без вмешательства партийного аппарата.

Наиболее актуальная задача в настоящий момент, которую необходимо решать срочно, — формирование окружных избирательных комиссий. Эти комиссии должны формироваться в первичных парторганизациях при прямых тайных выборах председателей комиссий и быть неподконтрольными нынешнему партийному аппарату.

Известно, что обком КПУ уже принял положение о выборах. Это положение должно быть обнародовано.

На всех нас, рядовых коммунистах, лежит в настоящий момент ответственность за то, будут ли решены задачи, провозглашенные партией ранее: перестанет ли партия стоять над государством, передаст ли власть Советам, осуществляются ли в стране подлинно революционные преобразования.

А. Л. Емельянов, А. В. Рябов, В. А. Моисеев, Г. П. Симаченко, Г. А. Яромченко, Г. С. Кобальчакский, В. А. Скобяк, В. В. Коломиец, И. В. Мицюк, В. В. Калинин, В. М. Адамьян, С. В. Козицкий, Н. В. Мороз, Б. С. Вакаров, И. М. Попова, М. Б. Кунавский, И. А. Гризова, В. А. Зайцев, О. Ф. Погорелов, Т. А. Тарасенко, И. Я. Матковская, А. А. Жаборюк, Е. М. Черноиваненко, Л. Н. Терентьева, Ю. И. Зуев, Б. В. Варла, Н. Т. Щербань и другие.

КАНДИДАТЫ НА ДОЛЖНОСТЬ СЕКРЕТАРЯ ПАРТКОМА ОГУ

АНИЩУК Владимир Васильевич, рекомендован партийными организациями географического ф-та, филологического ф-та, юридического факультета, каф. политической истории, кафедры теории социализма и политической социологии, учебно-экспериментальных мастерских, каф. психолого-педагогических дисциплин, каф. политэкономии.

КАРАКАШ Илья Иванович, рекомендован партийной организацией юридического факультета.

КОВАЛЬ Игорь Николаевич, рекомендован партийной организацией физического факультета.

КОПЫТ Николай Харламович, рекомендован партий-

ной организацией НИИ физики.

ФЕДЧУК Александр Петрович, рекомендован партийной организацией деканата по работе с иностранными учащимися и кафедры русского языка как иностранного.

ЩЕРБАНЬ Николай Трофимович, рекомендован партийной организацией ректората.

СПИСОК КОММУНИСТОВ, РЕКОМЕНДОВАННЫХ В СОСТАВ ПАРТИЙНОГО КОМИТЕТА ОГУ.

Абрамов Н. И., партийной организацией УЭМ.

Анисимов Ю. Н., партийной организацией химического факультета.

Анищук В. В., партийными организациями кафедр политической истории и теории социализма и политической социологии.

Бильский А. А., партийной организацией военной кафедры.

Вовкова Е. Е., партийной организацией каф. психолого-педагогических дисциплин.

Глебов В. В., партийными организациями исторического и механико-математического ф-та.

Добрев Г. Ф., партийной организацией юридического ф-та.

Домбровский А. И., партийной организацией деканата по

РИУ и кафедры РКИ.

Зелинский И. П., партийной организацией геолого-географического ф-та.

Калустьян Л. Х., партийными организациями геолого-географического и биологического ф-тов.

Коваль И. Н. партийными организациями исторического ф-та, физического ф-та, ректората.

Копыт Н. Х., партийной организацией физического ф-та.

Лозовский А. К., партийной организацией исторического ф-та.

Маликов Л. В., партийной организацией АХЧ.

Мирошниченко Н. А., партийной организацией юридического ф-та.

Мостовая Л. Б., партийной организацией филологического ф-та.

Нушикян Э. А., партийной организацией ф-та романо-германской филологии.

Самойлов Ф. А., партийной организацией ректората.

Сердюк В. В., партийной организацией физического ф-та.

Сушко М. Я., партийной организацией физического ф-та.

Тодкий В. Н., партийной организацией биологического ф-та.

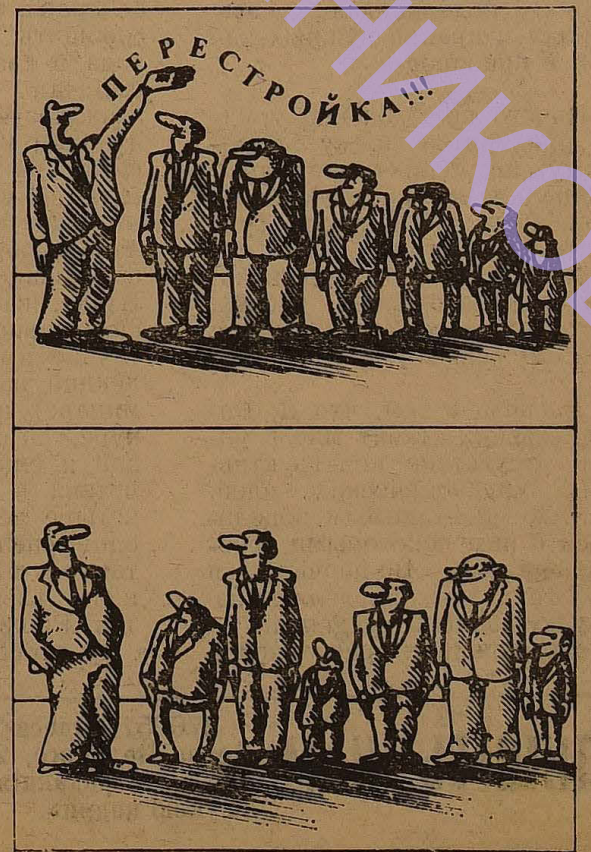
Федчук А. П., партийной организацией физического ф-та.

Щербань Н. Т., партийными организациями астрономической обсерватории, ректората.

Яковлев А. К., партийной организацией каф. политэкономии.

ПРЕДЛОЖЕНИЯ КОММУНИСТОВ УЧЕБНО-НАУЧНО-ПРОИЗВОДСТВЕННОГО ЦЕНТРА ПРИ ОГУ

1. Отменить систему выговоров с занесением и без, заменив их товарищеской критикой, беседами и др.
2. Только дискредитация партии может служить причиной исключения из нее.
3. Предусмотреть право на свободный выход из партии.
4. Решение о приеме в члены партии принимается первичной партийной организацией и является окончательным.
5. Первичные организации могут оказывать материальную помощь своим членам из общей суммы членских взносов.
6. Решение о перечислении средств в общепартийный бюджет принимается партийной организацией, но не может превышать 50 процентов от суммы взносов.
7. Считать целесообразным за счет расширения прав первичных организаций ликвидировать в городах райкомы и оставить только горкомы партии.
8. Считать неправильным совмещение одним лицом (на уровне района, города и т. д.) партийной (от КПСС) и Советской власти.
9. Считать, что секретарь партийной организации должен увольняться с работы на общих основаниях, а не по решению партбюро.

Южнорусское искусствознание. Было ли оно, имело ли свой метод?

Наука об искусстве в предреволюционной России искусствоведением еще не стала. Но предпосылки к этому уже имелись... И в Новороссийском (Одесском) университете были

Время

имена профессоров историко-филологического факультета Н. П. Кондакова и А. И. Кирилличенко, В. Н. Юргевича и Э. Р. фон Штерна, А. А. Павловского, М. И. Мандеса и Б. В. Варнеке — тому прямое свидетельство.

Понятие «красоты», которым обладала южнорусская эстетика до Кондакова, было таким же мертвым, как школьная латынь. «О древних поселениях на берегах Черного моря, следах зодчества и материальной культуры...» писали и до него. Но в большей степени это удалось Никодиму Пааловичу, смело перешедшему от рассуждений в «часы досуга» к конкретному историческому движению формы. Он первым из русских историков искусства «увидел приметы времени», счел необходимым разграничить теорию искусства, «долженствующую по своему профилю идти путем индуктивным, и эстетику, которая останется отделом умозрительной философии и будет судить о Прекрасном». Предшественник Кондакова — профессор Федор Аристович Струзе «анушал глубокое ухождение к классицизму, а

также к самому себе». Кондаков смотрел на художественное наследие глазами «современных нравов». И очень скоро очутился среди тех профессоров, которые, по мнению «компетентных» голубых мундиров, «вместо полезных деятелей на отечественной почве готовят нам чем больше образцовых — тем больше небезопасных и вредных утопистов».

Вся новизна кондаковской доктрины заключалась в том,

задавать

чтобы конкретизировать теорию искусства. Так, в Музее университета, рядом с галереей итальянской живописи, Кондаков завел коллекцию из мужичьих кушаков, полотенец и прочего. Сентиментальная увлеченность народностью уступила место этнографической науке с ее подходом ко всем сторонам жизни народа, к истокам его древностей. По свидетельству И. И. Мечникова, Кондаков даже вел «переговоры насчет поднесения университету этнографического альбома».

И когда в 1887—1888 годах университет был закрыт, беспорядки привели к массовым репрессиям среди студенчества к «отставке» И. И. Мечникова и «отстранению» от преподавания наиболее влиятельных профессоров, Кондаков оказался среди последних. Его перевели в Петербургский университет...

Впрочем, поиски истины оказались выше академиче-

ских интересов и у приемника Кондакова. В результате царских указов о запрещении языка, культуры «инородцев» многонациональная Одесса могла оказаться, как сегодня, захолустной и провинциальной, лишенной универсальных ценностей европейского гуманизма. Очень поучительно для нас, что в прошлом этого не произошло.

Говоря о традиционной необходимости для юга России уважать другие народы, профессор Б. В. Варнеке писал: «Древнейшие писатели подчеркивали пестрый состав населения нашего юга, что его жители говорят на 70 разных языках, почему римлянам в

вопросы

первом веке нашего летоисчисления приходилось в сношении с ними пользоваться услугами 130 переводчиков».

Долгие годы искусствоведы университета были не то чтобы под запретом, а — людьми из какой-то фантастической жизни... Знали о них мы понаслышке. И то, что о них и их деятельности можно сегодня говорить и писать, кажется совершенно невероятным. Вот только одна оговорка — посмотреть на себя в зеркало: исчезла ли у нас в результате гласности заставшая гримаса угодливости, разгладилась ли морщинка ужаса от сталинского геноцида?

Ведь само исчезновение страха может быть только символом нового мышления: слово, не подтверждаемое де-

лом, выглядит пустозвонством! Отсюда — изощренно-эстетизированные одесские кинофестивали последних лет, игра в авангардизм и юморини, вальжно-замедленные вернисажи кошачьих и собачьих аттракционов (словно уже досыта надыхались свободой — и расслабились, развалились). А между тем, здесь налицо «лакировка» социальной реальности по приказу «сверху», по привычной готовности «снизу». Налицо утрата традиций, разрыв с ними, выпадение из контекста высокой классики и народного творчества. Вот и приходится творческой интеллигенции идти на улицу, на Приморский бульвар, в надежде продаться по дорожке — лучше за валюту...

Мотивы, по которым люди обращаются к изучению своей истории, различны: от «хитроумной разновидности безделья» и до — «истории опыта»! И если в первом случае речь идет о кормушке для лицемеров, то в другом — «история — это философия», которая «готовит нас к житейской практике и дает нам ориентиры в ней». Вот с этой точки зрения и следует подумывать уже сегодня о необходимости создания монографии об истории южнорусской научно-художественной мысли.

Самое время задать себе вопрос: какая Одесса для нас дорожке — университетская или ресторанная — под водочку и пьяные слезы по железному кулаку «великого диктатора — отца нации»!

Сергей ШЕВЕЛЕВ,
хранитель фондов
Музея истории ОГУ
им. М. Б. ГРЕКОВА.
[Специально для «ЗНК»].

Прошел очередной традиционный 12-километровый пробег, посвященный Дню метеоролога. Наша команда заняла, как и в прошлом году, третье место.

Честь ОГУ защищали уже в который раз: студент IV курса юридического факультета Олег Мундя, студент III курса физического факультета Юрий Цымбалистый, студент II курса механико-математического факультета Олег Бочарников, студент II курса биологического факультета Николай Костенко, студент I курса ГГФ Михаил Дмитрико, показавший лучшее время в нашей команде.

В. ШИРОКИХ,
ст. преподаватель
каф. физвоспитания.

С 23 по 26 марта проводились студенческие игры по боксу среди вузов Одессы.

Студент ПО геолого-географического факультета, кандидат в Мастера спорта СССР Г. Мамедов во всех боях одержал победу нокаутом. Он стал победителем в весе до 67 кг.

В весе свыше 91 кг стал призером этих соревнований студент V курса ГГФ Н. Мамонтов.

Неплохо выступил И. Степаненко, студент II курса ГГФ (географ).

В апреле состоится первенство области.

Желающие тренироваться могут обращаться по адресу: Спортивный клуб ОГУ, общежитие № 9. Тренировки проводятся с 17:30 до 19:00 в понедельник, среду и пятницу.

А. МУСТАФАЕВ,
Мастер спорта СССР,
тренер ОГУ.

О чем поведал Д. Ришельевский

(Окончание. Начало в «ЗНК» № 12 от 30 марта с. г.).

Очень сочувствую Д. Ришельевскому в его борениях с гл. бухгалтером. В его прямо таки апокалиптические откровения на сей счет могу внести и свою лепту. Завершив хозяйственное исследование и предусмотрев в смете некую сумму на приобретение лабораторного оборудования для кафедры, мы бодро отправились к гл. бухгалтеру с просьбой оплатить наши счета. Будучи в ясном сознании и твердой памяти (как пишут нотариусы у постели престарелых больных, подпывающих завещание), мы были совершенно уверены в том, что по этой статье нами не израсходовано ни копейки. «У вас нет денег», — отвечивал страж финансов, и звучало это как вердикт Верховного Суда. Пришлось отказаться от с трудом «выбитых», подчеркивая, «выбитых» и крайне нужных кафедре приборов.

Ничего не скажешь, трудно приходится моему оппоненту, но, если я правильно вычислил его должность, то борьба за нормальную бухгалтерию и пр. — это его кропотливая, ежедневная, часто неблагодарная работа, независимо от того, нравится она ему или нет.

В связи с тем, что Д. Ришельевский ставит мне в упрек отсутствие конструктивных управленческих идей, считаю необходимым поделиться с ним некоторыми соображениями. Во-первых, я полагаю, что определять нагрузку своим сотрудникам — это суверенное право кафе-

дры. Здесь я могу сослаться на весьма конструктивное выступление и. о. ректора Н. П. Коваленко на одном из Советов университета. Во-вторых, в условиях, когда большая часть выпускников университета направляется в школы, считать руководство подпрактикой на грузку второго сорта по меньшей мере некорректно. И это я тоже отношу к особым условиям существования психологии в Университете. В-третьих, сложившиеся обстоятельства руководства подпрактикой вынуждают кафедру считать целесообразным вернуться к системе, когда она отвечала за ее психологическую часть. В данном случае, как я понял, более эффективным является принцип «Мое — отдай!»

Уважаемый Д. Ришельевский взял на себя труд подчитать мою нагрузку. Вновь подчеркиваю, что так ее определила кафедра и это — ее право. Кроме того, спешу сообщить, что задолго до выхода в свет статьи «О чем умолчал университетский психолог?» кафедра сочла нужным увеличить мою нагрузку на два лекционных потока во втором полугодии, что было вызвано исключительно соображениями производственной необходимости. Итак, два лекционных потока, вернее, три (в данном случае имеется в виду цикл лекций на межвузовском семинаре) и еще один спецкурс. Это в первом полугодии и еще два лекционных потока — во втором. Итого: четыре лекционных потока и один спецкурс. Полагаю, не так уж плохо, даже для вашего взыскательного вкуса, Ришельевский.

И чтобы завершить эту

часть уточнений, замечу, что я несколько не сомневаюсь в интеллигентности и химиков, и физиков, и лириков, и всех остальных, но кафедра разработала и исследует альтернативную модель университетского образования, о чем я и сообщил, как принято у нас говорить, «в порядке постановки вопроса». Что же касается вашего упрека о моем, якобы, пренебрежительном отношении «к прочим преподавателям», то, простите великодушно, я не буду его комментировать, — жутковато как-то становится, а вдруг все вернется на круги своя. Прием-то ваш из прошлого.

По поводу моих «пассажей» о кавалерственных дамах. Мне жаль, что вы их восприняли так конкретно и прямолинейно. И вдвойне жаль, если были узнаны конкретные лица. Как принято писать в предисловиях к романам: «Все персонажи вымышлены и сходства случайны». Простите за вынужденное пояснение. Описана некая метафорическая ситуация, отражающая недостатки в управлении Университетом. Полагаю, что для газеты это вполне допустимый публицистический прием. Впрочем, если, как вы полагаете, газета должна публиковать научные трактаты, — я возражать не стану. У нас плюрализм. Есть и вполне конкретные вещи. Ведь можно представить себе такую ситуацию, когда моей кафедре для полного счастья нужны именно те 320 часов подпрактики, которые присваивает себе учебная часть.

И последнее. Вы полагаете, что апофеозом признания

заслуг кафедры явилось бы открытие в Университете специальности «психология». Что ж, на февральском совете я предпринял такую попытку. Речь идет о решении Совета, в котором признавалась бы целесообразность этого шага. Доверительно сообщу вам маленькую профессиональную тайну. Госкомитет по образованию СССР гарантировал нам свою поддержку. Как удачно и вполне в духе времени выразился председательствующий, закон был принят в первом чтении. Что же касается различного рода оговорок, то, боюсь, они не позволят мне решить эту проблему. Времени мало. Об этом мне весьма тактично напомнил Д. Ришельевский.

Итак, я не в обиде. Двери

кафедры открыты для всех, кто желает конструктивно работать с нами. Это в равной степени относится к факультетам, кафедрам, отдельным преподавателям и студентам. Милости просим!

И, наконец, я хотел бы предупредить, что заканчиваю на этом свое участие в дискуссии, как говаривали в старину, «вплоть до увольнения».

Как утверждает Эпиклезиаст, «Есть время разбрасывать камни и есть время их собирать». Боюсь, что в нынешнем социальном времени мы стоим как раз посередине. Вполне хватает и тех, и других.

Искренне Ваш
И. БЕЛЯВСКИЙ.

ПИШИТЬ НАМ: 270057, Одесса-Центр, вул. Петра Великого, 2, держунів-верситет, редакція газети «За наукові кадри».

ЗАХОДЬТЕ: Одесса, вул. Радянської Армії, 24, 1-й поверх, кімната 9.

ДЗВОНІТЬ:
Тел. 23-84-13.

Редактор **М. ЩЕРБАНЬ.**